

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA PRO PARLAMENT

Mezinárodní organizace práce (dále jen "MOP") je mezinárodní vládní organizace založená v roce 1919. Nejvyšším orgánem MOP je Generální konference zástupců členských států – nazývaná také **Mezinárodní konferencí práce** (dále jen "MKP"), která se schází pravidelně jednou ročně zpravidla v Ženevě, sídle MOP.

Mezi hlavní činnosti MOP patří tvorba mezinárodních pracovních a sociálních norem, které jsou přijímány buď ve formě úmluvy (Convention), jež se po ratifikaci členským státem stává pro tento stát mezinárodněprávním závazkem, nebo/a ve formě doporučení (Recommendation), které se neratifikuje a obsahuje nezávazné standardy zpravidla doplňující některou z úmluv.

Na základě článku 19 Ústavy MOP jsou vlády členských států po přijetí instrumentů na MKP povinny předložit tyto nově přijaté instrumenty kompetentním orgánům svého státu k informaci nebo k posouzení možnosti ratifikace a vnitrostátního provádění. Těmito orgány se zpravidla rozumí zákonodárné sbory členských států MOP.

Ke splnění této povinnosti vyplývající z členství v MOP jsou Parlamentu České republiky předkládány **Změny z roku 2016 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006 a Změny z roku 2016 k přílohám úmluvy č. 185 o průkazech totožnosti námořníků (revidované) z roku 2003**, které byly schváleny na 105. zasedání Mezinárodní konference práce. Oba dokumenty byly přijaty na základě specifických článků obsažených v úmluvě MOP č. 185 a v Úmluvě o práci na moři, které – na rozdíl od standardního procesu doplňování/změn již existujících úmluv formou protokolů – umožňují MKP schválení samostatných změn připravených zvláštním tripartitním námořním výborem MOP.

A) Změny k Úmluvě o práci na moři

Úmluva o práci na moři byla sjednána v roce 2006 s cílem sjednotit a aktualizovat systém mezinárodních pracovních standardů v tomto odvětví přijatých za uplynulých více než 80 let a zároveň do něj vnést větší dynamičnost a schopnost pružně reagovat na měnící se podmínky v globalizující se ekonomice. Stanoví minimální požadavky pro námořníky pracující na lodi a obsahuje základní pravidla pro podmínky zaměstnávání, pracovní doby a odpočinku, ubytování, stravování, ochrany zdraví a lékařské péče, jakož i sociálního zabezpečení.

Nově přijaté Změny obsahují 2 věcné okruhy:

- a) doplnění problematiky obtěžování a šikany do *nezávazné části* Úmluvy věnované bezpečnosti a ochraně zdraví při práci; a
- b) umožnění mimořádného prodloužení tzv. osvědčení pro práci na moři a prohlášení o dodržení podmínek práce na moři, *pokud se v rámci obnovovací prohlídky ukáže, že loď i nadále naplňuje vnitrostátní právní předpisy nebo jiná opatření provádějící požadavky Úmluvy, avšak nové osvědčení nemůže být okamžitě vydáno a zpřístupněno na palubě této lodi*. Jde tak o sladění procedury pro osvědčení o práci na moři a procedur pro jiná osvědčení vydávaná podle úmluv přijatých v rámci Mezinárodní námořní organizace.

K ratifikaci původní Úmluvy dal na podzim 2017 souhlas Parlament,¹ a s ohledem na vysoce globalizovanou a unifikovanou povahu tohoto segmentu ekonomiky a trhu práce existuje

¹ Usnesení Poslanecké sněmovny č. 1084 ze 7. září 2017 a usnesení Senátu č. 278 z 11. října 2017. Vzhledem k tomu, že oficiální texty Změn z roku 2016 byly od Mezinárodního úřadu práce obdrženy až v březnu 2017, nebylo je již z časových a procesních důvodů možné zahrnout do návrhu na ratifikaci Úmluvy samotné.

zájem na udržení aktuálnosti závazků ČR v této oblasti nejen s cílem zajistit i do budoucna relevanci vnitrostátní úpravy vydávání oprávnění pro výkon funkce člena posádky lodě, ale také vzhledem k potřebě reagovat na příslušné evropské směrnice, respektive dohody evropských sociálních partnerů v této oblasti, které se na tuto úmluvu zpravidla odvolávají a dále ji rozvíjejí.² Stávající vnitrostátní úprava již nyní obsahuje v § 12f odst. 1 zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve znění pozdějších předpisů, institut mimořádného prodloužení mezinárodního osvědčení – kterým se podle § 12c odst. 1 písm. k) téhož zákona rozumí i osvědčení pro práci na moři podle Úmluvy o práci na moři – odpovídající příslušné části Změn vč. časového rozsahu platnosti takového prodloužení.

Z těchto důvodů se navrhuje Změny z roku 2016 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006 ratifikovat.

Protože se jedná o změnu mezinárodní smlouvy pojednávající o věcech, jejichž úprava je vyhrazena zákonu; vyžaduje se k její ratifikaci ve smyslu čl. 49 písm. e) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, souhlas obou komor Parlamentu České republiky.

Případná ratifikace bude v souladu s ostatními mezinárodními závazky České republiky a s právem ES/EU.

Vzhledem k již existujícímu zajištění úpravy přinášené těmito Změnami v rámci stávajících vnitrostátních předpisů se nepředpokládají žádné finanční dopady bezprostředně související s jejich ratifikací. Z hlediska postavení žen a mužů je návrh neutrální.

B) Změny k Úmluvě o průkazech totožnosti námořníků (revidované)

Úmluva o průkazech totožnosti námořníků (revidovaná) byla přijata v návaznosti na teroristické útoky z 11. září 2001 s cílem napomoci zvýšení námořní bezpečnosti. Toho mělo být dosaženo vybavením námořníků dokumenty umožňujícími jejich řádnou identifikaci a tím, že zápisy v těchto dokumentech budou snadným způsobem ověřitelné u příslušných státních orgánů a dalších subjektů, které je učinily. Základem úmluvy je požadavek na maximální zabezpečení průkazů totožnosti proti zneužití či zfalšování především zahrnutím tzv. biometrických prvků.

Předkládané Změny reagují na vývoj v oblasti zpracování biometrických dat od roku 2003, zejm. na sedmé vydání dokumentu Mezinárodní organizace pro civilní letectví o strojově čitelných cestovních průkazech z roku 2015.³

Osobní doklad námořníka je ve formě tzv. námořnické knížky upraven v §§ 54 – 55 zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, ve znění pozdějších předpisů. V době přijetí úmluvy MOP č. 185 byla na pracovní úrovni předběžně zvažována možnost jejího vnitrostátního provedení mj. i z toho důvodu, že námořnická knížka byla podle tehdejšího znění zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, tzv. jiným cestovním dokladem na základě mezinárodní smlouvy. V mezidobí však došlo zákonem č. 136/2006 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku cestovních dokladů, k zavedení biometrických prvků do standardních cestovních dokladů a zároveň k vyloučení námořnické knížky jakožto samostatného cestovního dokladu.

² Implementace předchozích změn Úmluvy přijatých v roce 2014 v rámci EU byla 7. 12. 2017 schválena Radou EU v rámci revize směrnice 2009/13/ES.

³ <https://www.icao.int/publications/pages/publication.aspx?docnum=9303>

Cíle úmluvy je tak vnitrostátně dosaženo jiným způsobem; **ratifikace úmluvy samé, a tedy i jejích Změn, se proto aktuálně nejeví jako účelná.** V platnosti i nadále zůstává úmluva MOP č. 108 o dokladech totožnosti námořníků, která pro Českou republiku vstoupila v platnost dnem 6. srpna 1997 a byla publikována pod č. 232/1998 Sb.

Vláda na svém zasedání dne 11. dubna 2018 přijala usnesení č. 230, kterým souhlasila s návrhem ratifikace Změn z roku 2016 k Úmluvě o práci na moři z roku 2006 a vzala na vědomí Změny z roku 2016 k přílohám úmluvy č. 185 o průkazech totožnosti námořníků (revidované) z roku 2003.

V Praze dne 16. května 2018

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.